

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petra Šuránka v právní věci žalobce: **A. B.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2016, č. j. 4 A 81/2016 – 36,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2016, č. j. 4 A 81/2016 – 36, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 6. 10. 2016, č. j. KRPA-266179-53/ČJ-2016-000022, **se zrušuje.**
- III. Žalovaná je **p o v i n n a** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení o žalobě celkem 12.342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaná je **p o v i n n a** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení o kasační stížnosti celkem 8.228 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 10. 2016, č. j. KRPA-266179-53/ČJ-2016-000022, podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o

změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“) prodloužila o 90 dnů dobu zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Žalobce byl předtím rozhodnutím žalované ze dne 13. 7. 2016, č. j. KRPA-266179-13/ČJ-2016-000022, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 14. 7. 2016, č. j. KRPA-266179-31/ČJ-2016-000022, zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody, ke kterému došlo dne 13. 7. 2016 v 13:49 hod., neboť nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce ze dne 15. 11. 2011, č. j. KRPT-111707/ČJ-2011-070022-SV.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2016 o prodloužení zajištění prostřednictvím žalované žalobu, v níž namítal, že odpadl reálný předpoklad dosažení účelu zajištění, neboť existuje zásadní překážka realizace jeho vyhoštění spočívající v jednoznačném odmítnutí spolupráce ze strany Íránu, do něž by měl být vydán. Žalovaná však na tuto skutečnost nijak nereagovala, neukončila zajištění žalobce, které je v důsledku uvedené překážky nezákonné, a dokonce přistoupila k prodloužení zajištění žalobce, v době, kdy již bylo dva měsíce zřejmé, že k realizaci účelu zajištění dojít nemůže. K nutnosti vyhodnocení reálného předpokladu dosažení účelu zajištění žalobce poukázal na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 Azs 2/2016 – 71.

[3] Postoj žalované, která důvody zajištění a existenci pravděpodobnosti předání žalobce do Íránu zdůvodnila tím, že se obrátila s žádostí o pomoc na Ministerstvo zahraničních věcí a očekává jeho odpověď, považuje žalobce za jednoznačně nesprávný a nepřijatelný, neboť Írán převzetí žalobce jednoznačně odmítl. Pokud se žalovaná pokusila přimět Írán k přijetí žalobce jinými způsoby než přímou žádostí, nemůže jít o důvod předpokládat, že účel zajištění je realizovatelný. Neexistuje ani náznak toho, že by snad Írán mohl v dohledně době svůj názor změnit. Od okamžiku, kdy se ve věci začalo angažovat Ministerstvo zahraničních věcí, uběhly takřka dva měsíce a z jeho aktivity neexistuje jediný výstup svědčící o tom, že by bylo v jednání s Íránem dosaženo jakéhokoli pokroku. Nesouhlas Íránu s přijetím svých občanů, kteří nesouhlasí s dobrovolným návratem, je systémový a podle vyjádření Íránu je založen na neexistenci dohody mezi Íránem a Evropskou unií.

[4] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 10. 2016, č. j. 4 A 81/2016 – 36, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Na základě obsahu správního spisu městský soud shledal, že žalovaná podnikla nezbytné kroky k realizaci správního vyhoštění žalobce, když zaslala dožádání zastupitelskému úřadu Íránu se všemi potřebnými podklady týkajícími se žalobce a vyčkala reakce dožadovaného státu. V současné době existuje objektivní překážka realizace správního vyhoštění, neboť se nepodařilo ověřit totožnost žalobce a zajistit potřebné přepravní doklady k vycestování. V odůvodnění rozhodnutí žalované bylo citováno sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 6. 10. 2016, č. j. CPR-17792-29/ČJ-2016-930310-C220, na které poukázal rovněž žalobce v podané žalobě, z něhož vyplývá, že v současné době je očekáváno vyjádření Ministerstva zahraničních věcí o výsledku jednání s velvyslanectvím Íránské islámské republiky. Městský soud se přiklonil k názoru žalované, že je potenciálně možná realizace správního vyhoštění žalobce, neboť v současné době stále probíhá jednání správního orgánu zajišťujícího správní vyhoštění se zastupitelským úřadem Íránu. Za této situace je podle městského soudu namísto prodloužení doby zajištění

pokračování

žalobce, neboť tak je zajištěno, aby nebyla realizace správního vyhoštění zmařena. Městský soud v této souvislosti poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 - 61, z něhož vyplývá, že nelze dovozovat, že je nutné postavit najisto, že vyhoštění cizince zajišťovaného podle zákona o pobytu cizinců bude skutečně možné. Postačí posouzení potenciality vyhoštění.

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel označil za nesprávný závěr soudu o tom, že dosažení účelu jeho zajištění je stále možné. Konstatoval, že předpokladem provedení vyhoštění do Íránu, a tedy i dosažení účelu zajištění, je opatření stěžovatelova cestovního dokladu a dosažení souhlasu státu, do nějž má být stěžovatel vyhoštěn, neboť nucený výkon vyhoštění nelze realizovat bez spolupráce se státem, do něhož má být cizinec vyhoštěn. Stejně jako již v žalobě stěžovatel argumentoval tím, že existuje zásadní překážka realizace jeho vyhoštění spočívající v jednoznačném odmítnutí spolupráce ze strany Íránu, do nějž by měl být vydán. Žalovaná však na tuto skutečnost nijak nereagovala, přičemž neexistuje žádný náznak toho, že by došlo ke změně v postoji Íránu ohledně přijímání svých občanů nesouhlasících s dobrovolným návratem. Stěžovatel opětovně poukázal na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 Azs 2/2016 – 71. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil kasační stížností napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalované a uložil žalované povinnost zaplatit stěžovateli náhradu nákladů řízení k rukám jeho zástupce.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

II.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná o posouzení otázky, zda byly dány důvody pro prodloužení zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění.

[10] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném ke dni rozhodnutí žalované, *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření*

za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.

[11] Podle odst. 3 téhož ustanovení, policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

[12] Nejvyšší správní soud při posouzení věci vycházel ze závěrů, k nimž rozšířený senát zdejšího soudu dospěl v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, neboť tyto závěry jsou plně aplikovatelné na případ stěžovatele. Rozšířený senát v uvedeném usnesení judikoval, že I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.

II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.

[13] V odůvodnění tohoto usnesení pak rozšířený senát v bodech 21 až 24 konstatoval, že „zajištění cizince znamená omezení, nebo dokonce, v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění, zbavení jeho osobní svobody; jedná se tedy o velmi citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Takový zásah může být přípustný jen za přísně vymezených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem ČR. Podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je osobní svoboda zaručena. Podle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny nesmí být nikdo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Podle čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má každý právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem: ...f) zákonné zatčení nebo jiné zbavení osobní svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání (srov. též čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie).

[14] Všechny zmiňované právní dokumenty zdůrazňují zákaz svévolného zbavení či omezení osobní svobody. Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a k ní se vztahující judikatury Evropského soudu pro lidská práva může zajištění nebo jiné zbavení osobní svobody cizince (např. vydávací nebo vyhošťovací vazba) proběhnout jednak pouze v souladu s řízením stanoveným zákonem, přičemž tato právní úprava musí mít určitou kvalitu tak, aby jasně a předvídatelným způsobem vymezovala podmínky zajištění nebo jiného zbavení osobní svobody, a jednak toto zbavení osobní svobody musí sledovat Úmluvou vymezený účel, tedy zabránit

pokračování

nepovolenému vstupu cizince na území nebo realizovat jeho vyhoštění či vydání (viz např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 12. 1986 Bozano proti Francii, ze dne 25. 3. 1995 Quinn proti Francii, ze dne 25. 6. 1996 Amuur proti Francii, ze dne 5. 2. 2002 Čonka a další proti Belgii, ze dne 27. 11. 2003 Shamsa proti Polsku, ze dne 25. 1. 2005 Singh proti ČR, ze dne 27. 1. 2008 Rashed proti ČR, ze dne 12. 2. 2009 Nolan a ostatní proti Rusku, ze dne 19. 2. 2009 A. a ostatní proti Spojenému království ad.).

[15] *Rovněž podle čl. 15 odst. 1 návratové směrnice mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, a to za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případech, kdy brozí nebezpečí skrývání nebo dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje, přičemž lze k zajištění přikročit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření. Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna (čl. 15 odst. 4 návratové směrnice).*

[16] *Lze tedy dospět k závěru, že v případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé či pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zbavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem, s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany základních práv a podle současného právního stavu ani s citovanými ustanoveními návratové směrnice.“*

[17] *Rozšířený senát následně v bodě 27 a 31 uzavřel, že „správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a, jak již konstatoval první senát v citovaném rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publikovaném pod č. 1850/2009 Sb. NSS, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.“*

[18] *„Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince. V opačném případě je však správní orgán povinen cizince neprodleně propustit na svobodu, neboť zásah do osobní svobody cizince by nemohl být považován za odůvodněný v situaci, kdy by bylo předem zřejmé či pravděpodobné, že zákonný účel omezení osobní svobody nebude moci být naplněn.“*

[19] *Mezi účastníky je nesporné, že z obsahu sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 6. 10. 2016, č. j. CPR-17792-29/ČJ-2016-930310-C220, vyplývá, že dne 1. 8. 2016 žalovaná obdržela od Velvyslanectví Íránské islámské republiky sdělení, ve kterém je uvedeno, že dle vyjádření Ministerstva zahraničních věcí v Íránu nebude stěžovateli na*

cestovní pas, který mu byl vydán Velvyslanectvím Íránské islámské republiky v Praze, umožněn vstup na území Íránu. V této souvislosti bylo požádáno o navrácení cestovního pasu stěžovatele s tím, že mu bude, po souhlasu příslušných úřadů Íránu, vydán Velvyslanectvím Íránské islámské republiky *Laissez-passer*, který je nezbytný k navrácení stěžovatele do Íránu. Dne 11. 8. 2016 se ve 12:00 hod. na Velvyslanectví Íránské islámské republiky v Praze uskutečnil konzulární pohovor za účelem vystavení náhradního cestovního dokladu pro stěžovatele, kterého se zúčastnil 1. tajemník Velvyslanectví Íránské islámské republiky společně s tlumočníkem a dále pracovníci žalované. Tajemník sdělil, že pokud se stěžovatel nebude chtít vrátit do Íránu dobrovolně, tak mu náhradní cestovní doklad ambasádou nemůže být vystaven. Tlumočil tak stanovisko Ministerstva zahraničních věcí Íránské islámské republiky s tím, že vzhledem k neexistenci dohody o zpětném přebírání osob mezi vládou Íránské islámské republiky a EU nelze jiný postup vyžadovat. Stěžovatel byl následně dotázán, zda se chce dobrovolně vrátit do země původu. Stěžovatel dobrovolný návrat odmítl s tím, že je v České republice spoustu let a vrátit se rozhodně nehodlá. Následně dne 12. 8. 2016 žalovaná obdržela od Velvyslanectví Íránské islámské republiky stanovisko ze dne 8. 8. 2016 k návratu íránských občanů v důsledku deportace z důvodu neoprávněného pobytu, v němž velvyslanectví uvedlo, že podle zákonů Íránské islámské republiky je možný návrat íránských občanů pouze s jejich souhlasem a v případě nucené deportace pouze z důvodu neoprávněného pobytu může být na hraničních přechodech Íránské islámské republiky zabráněno jejich přijetí a stejně tak přijetí jejich doprovodu a budou neprodleně navraceni do výchozí země. Žalovaná se tak dostala do situace, kdy je totožnost cizince sice ověřena, ale příslušné velvyslanectví odmítá vydat náhradní cestovní doklad, ačkoliv v prvotním sdělení ze dne 1. 8. 2016 toto písemně přislíbilo. V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi se žalovaná obrátila na Ministerstvo zahraničních věcí a Velvyslanectví České republiky v Teheránu s žádostí o pomoc ve věci realizace správního vyhoštění stěžovatele, a to s cílem pokusit se zajistit pro stěžovatele cestovní doklad, na který jej bude možné vrátit zpět do země původu. V dané chvíli žalovaná očekává vyjádření Ministerstva zahraničních věcí ve věci výsledku jednání s Velvyslanectvím Íránské islámské republiky.

[20] Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí shora uvedené skutečnosti vyhodnotila tak, že kroky k ověření totožnosti stěžovatele a vydání náhradního cestovního dokladu byly již podniknuty, ověření totožnosti stěžovatele je stále v běhu, a tudíž je reálný předpoklad, že v prodloužené době zajištění již bude vydán náhradní cestovní doklad a bude tak moci být naplněn účel tohoto rozhodnutí, tj. realizace správního vyhoštění stěžovatele zpět do jeho domovského státu, resp. ukončení jeho nelegálního pobytu na území České republiky. Žalovaná dále uvedla, že vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění stěžovatele podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je zcela vhodné a přiměřené opatření. Jiná mírnější opatření by byla z hlediska jednání stěžovatele nedostatečná, zejména z důvodů absence náhradního cestovního dokladu Íránu, který je potřebný k realizaci správního vyhoštění.

[21] Městský soud se v odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku ztotožnil se závěrem žalované, že je potenciálně možná realizace správního vyhoštění stěžovatele.

[22] Nejvyšší správní soud má však za to, že tento závěr žalované a městského soudu není správný a neobstojí, neboť nemá oporu ve výše uvedených skutkových zjištěních vyplývajících z obsahu správního spisu. Skutkový stav je totiž takový, že 1. tajemník

pokračování

Velvyslanectví Íránské islámské republiky se jasně vyjádřil, že pokud se stěžovatel nebude chtít vrátit do Íránu dobrovolně, náhradní cestovní doklad mu ambasádou nemůže být vystaven. Stěžovatel přitom jednoznačně uvedl, že se do Íránu vrátit nechce a je tedy zjevné, že mu cestovní doklad Íránskou ambasádou vystaven nebude a správní vyhoštění nebude moci být z tohoto důvodu realizováno. Další důvod bránící vyhoštění stěžovatele představuje stanovisko velvyslanectví Íránské islámské republiky ze dne 8. 8. 2016, v němž je uvedeno, že návrat íránských občanů je možný pouze s jejich souhlasem a v případě nucené deportace pouze z důvodu neoprávněného pobytu může být na hraničních přechodech Íránské islámské republiky zabráněno jejich přijetí i přijetí doprovodu a budou neprodleně navraceni do výchozí země.

[23] Uvedené skutečnosti bránící vyhoštění stěžovatele nevyvrací ani skutečnost, že žalovaná očekává vyjádření Ministerstva zahraničních věcí ve věci výsledku jednání s Velvyslanectvím Íránské islámské republiky, neboť íránská strana svůj výše uvedený postoj odůvodňuje neexistencí dohody o zpětném přebírání osob mezi vládou Íránské islámské republiky a EU. Z toho je patrné, že ke změně postoje íránské strany pravděpodobně nedojde, resp. nelze reálně očekávat jeho změnu v době stěžovatelova zajištění, neboť tato doba je z diplomatického hlediska krátká. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že považuje za realistický poukaz stěžovatele na skutečnost, že postoj Íránu je systémový a ve věci neexistuje jediný výstup svědčící o tom, že by za pomoci Ministerstva zahraničních věcí bylo v jednání s Íránem dosaženo jakéhokoli pokroku. V posuzované věci se tak jednalo o situaci, kdy o prodloužení zajištění stěžovatele nebylo možné rozhodnout, neboť dosažení zákonného účelu omezení osobní svobody stěžovatele, tj. realizace správního vyhoštění, není v době zajištění stěžovatele pravděpodobná. Žalovaná tedy neměla prodloužit zajištění stěžovatele, ale byla naopak povinna jej propustit na svobodu.

[24] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud přisvědčil argumentaci stěžovatele, že existuje zásadní překážka realizace jeho vyhoštění. Městský soud si sice povšiml, že je dána objektivní překážka realizace správního vyhoštění stěžovatele, nevěnoval jí však náležitou pozornost a patřičně ji nezohlednil, přestože má zásadní význam pro posouzení zákonnosti rozhodnutí žalované o prodloužení zajištění stěžovatele. Trvala-li překážka vyhoštění stěžovatele spočívající v tom, že domovský stát odmítá stěžovateli vydat náhradní doklady a převzít jej, měla žalovaná řádně posoudit, zda tato překážka i nadále existuje, zda došlo k nějaké změně v přístupu íránských státních orgánů ve vztahu ke stěžovateli, a dále měla zvážit, zda se zřetelem na tuto překážku může rozhodnout o prodloužení zajištění stěžovatele pro účely správního vyhoštění, jak to učinil výše Nejvyšší správní soud. Žalovaná však v tomto ohledu postupovala pouze formálně, když paušálně argumentovala hypotetickou možností, že v prodloužené době zajištění již bude vydán náhradní cestovní doklad a bude tak moci být realizováno správní vyhoštění stěžovatele, přestože zjištěné skutečnosti svědčí, jak uvedeno výše, o opaku. Pokud tedy žalovaná a posléze i městský soud dospěly k závěru, že vyhoštění stěžovatele je pravděpodobné, je tento jejich závěr v rozporu se zjištěným skutkovým stavem, a tudíž nesprávný.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[25] S ohledem na shora popsané důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek městského soudu i přezkoumávané rozhodnutí žalované jsou nezákonné. Podle ustanovení § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. proto spolu s napadeným rozsudkem zrušil rovněž přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před městským soudem.

[26] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že žalované se vrací věc k dalšímu řízení. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 – 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž vyslovil, že „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění zrušeno.“

[27] Výše uvedené závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také v posuzovaném případě. Podle § 124 odst. 3 věty čtvrté zákona o pobytu cizinců je v řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince prvním úkonem právě vydání rozhodnutí. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Zajištění stěžovatele však stále trvá, a to až do 9. 1. 2017, neboť celková doba jeho zajištění stanovená rozhodnutími žalované činí 180 dní ode dne omezení jeho osobní svobody, ke kterému došlo dne 13. 7. 2016. Proto se uplatní § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, dle něhož *zajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno, rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o zajištění cizince, o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo o zrušení rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení; povinnost propustit cizince vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku.*

[28] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu, musel rozhodnout o nákladech řízení před městským soudem i o nákladech řízení o kasační stížnosti. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel měl v řízení úspěch, proto má proti žalované právo na náhradu nákladů v obou soudních řízeních.

[29] V řízení před městským soudem má stěžovatel právo na náhradu nákladů sestávajících se z odměny právního zástupce, jehož odměna se stanoví dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Stěžovatel má právo na náhradu odměny právního zástupce za tyto úkony: převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika k vyjádření žalované [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu]. Celkem se tedy jedná o tři úkony právní služby po 3.100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], celkem 9.300 Kč. Vedle toho má stěžovatel též právo na náhradu hotových výdajů svého zástupce ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 900 Kč. Zástupce

pokračování

stěžovatele doložil, že je plátcem DPH, proto se náklady ve výši 10.200 Kč zvyšují o 21 % na 12.342 Kč. Celkem tak má stěžovatel právo na náhradu nákladů za řízení o žalobě ve výši 12.342 Kč.

[30] V řízení před Nejvyšším správním soudem má stěžovatel právo na náhradu nákladů spočívajících v odměně zástupce ve výši 3.100 Kč za 2 úkony spočívající v doložené poradě se stěžovatelem přesahující jednu hodinu, která se uskutečnila dne 6. 12. 2016 od 13:30 do 14:45 hod., a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) advokátního tarifu] a náhradě hotových výdajů za tyto úkony ve výši 600 Kč. Tyto náklady ve výši 6.800 Kč se zvyšují o 21 % DPH na celkem 8.228 Kč. Celkem za řízení o kasační stížnosti tak má stěžovatel právo na náhradu nákladů ve výši 8.228 Kč. K plnění soud určil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu